

Briuselis, 2026 m. vasario 20 d.
(OR. en)

6605/26

SOC 94
EMPL 38
ECOFIN 236
EDUC 54

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos išvados dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos – <i>Patvirtinimas</i>

1. Pirmininkaujanti valstybė narė parengė pridedamą Tarybos išvadų dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos projektą.
2. Šis išvadų projektas buvo pristatytas 2026 m. vasario 19 d. Socialinių klausimų darbo grupės posėdyje. Šiame posėdyje iš esmės susitarta dėl Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto pateikto teksto.
3. Todėl komiteto prašoma pateikti pridedamą išvadų projektą Tarybai (EPSCO) patvirtinti 2026 m. kovo 9 d. posėdyje.

Tarybos išvados dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos

1. PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad, nepaisant padidėjusio ekonominio ir geopolitinio netikrumo, 2024 m. ES darbo rinka ir toliau buvo labai atspari: užimtumo lygis pakilo iki 75,8 % (0,5 procentinio punkto daugiau nei 2023 m.)¹, o nedarbo lygis nukrito iki kaip niekad žemo 5,9 % lygio (0,2 procentinio punkto mažiau nei 2023 m.)²; PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad 2025 m. pirmąjį pusmetį užimtumas toliau augo: užimtumo lygis pasiekė naują rekordinį lygį – 76,2 %, o 2024 m. lyčių užimtumo skirtumas toliau mažėjo – nukrito iki 10,0 procentinių punktų; PAŽYMĖDAMA, kad užimtumas auga daugiausia dėl aktyvesnio darbo jėgos dalyvavimo, o darbo vietų kūrimas sutelktas paslaugų sektoriuje ir viešajame sektoriuje; PRIMINDAMA, kad reikia toliau gerinti nepakankamai atstovaujamų grupių rezultatus darbo rinkoje; PRIPAŽINDAMA, kad, pagerėjus padėčiai darbo rinkoje, ne visose valstybėse narėse atitinkamai sumažėjo skurdas ir socialinė atskirtis;
2. PRIMINDAMA, kad, nepaisant užimtumo nuolatinio augimo, darbo našumo augimas stagnuoja – 2021–2024 m. laikotarpiu jis siekė tik 0,1 % per metus, o tai yra didelis iššūkis Sąjungos ilgalaikiam konkurencingumui ir daro neigiamą poveikį ekonomikos augimo potencialui, darbo vietų kūrimui, darbo užmokesčio pokyčiams ir gyvenimo lygiui; PABRĖŽDAMA, kad norint pagerinti ES ekonominės veiklos rezultatus reikia stiprinti jos inovacinį pajėgumą, *inter alia*, puoselėjant darbo vietų kokybę ir stiprinant Europos žmogiškąjį kapitalą, atsižvelgiant į kintančius darbo rinkos poreikius Sąjungai strategiškai svarbiose srityse ir didelės pridėtinės vertės sektoriuose³;

¹ 80,8 % – vyrų (0,4 procentinio punkto daugiau nei 2023 m.) ir 70,8 % – moterų (0,6 procentinio punkto daugiau nei 2023 m.).

² 5,7 % – vyrų (0,1 procentinio punkto mažiau nei 2023 m.) ir 6,2 % – moterų (0,2 procentinio punkto mažiau nei 2023 m.).

³ [Užimtumo komiteto nuomonė dėl darbo vietų kokybės aspektų](#), dok. 9417/25.

3. PAŽYMĖDAMA, kad 2022 m. ir 2023 m. sumažėjęs realusis darbo užmokestis visoje ES 2024 m. dėl mažėjančios infliacijos padidėjo 2,7 %, nors kai kuriose valstybėse narėse jis išliko mažesnis už iki COVID-19 buvusį lygį; PRIMINDAMA socialinių partnerių vaidmenį ir savarankiškumą siekiant skatinti gerus darbo rinkos rezultatus ir geras darbo sąlygas, taip pat tai, kad siekiant tų tikslų svarbu užtikrinti tvirtą socialinį dialogą ir veiksmingas kolektyvines derybas, laikantis nacionalinės teisės aktų ir (arba) praktikos; PABRĖŽDAMA, kad siekiant spręsti darbo jėgos trūkumo didelės pridėtinės vertės sektoriuose problemą ir užtikrinti ilgalaikį Sąjungos ekonomikos atsparumą labai svarbu didinti moterų užimtumą, taigi ir jų ekonominį savarankiškumą;
4. SU SUSIRŪPINIMU ATKREIPDAMA DĖMESĮ į tai, kad 2024 m. 53,7 % visų laikinųjų darbuotojų Sąjungoje nurodė, kad jie laikiną darbą dirba ne savo noru, ir kad, nepaisant nedidelio pagerėjimo, terminuotos darbo sutartys tebėra i) beveik tris kartus dažnesnės jaunimo atveju, ii) dažnesnės moterų, o ne vyrų atveju ir iii) be to, keliose valstybėse narėse yra žemas perėjimo prie neterminuotų darbo sutarčių lygis, taip pat nuolat kyla iššūkių užtikrinant, kad tokios priemonės būtų veiksmingai naudojamos kaip tarpinis sprendimas siekiant stabilaus užimtumo; PABRĖŽDAMA, kad 2024 m. 13,3 % laikinųjų darbuotojų grėsė skurdas⁴, palyginti su 5,1 % nuolatinį darbą dirbančių darbuotojų, o dirbančiųjų skurdą daugiausia patyrė nestandartinių formų darbą dirbantys darbuotojai, kurių karjera dažnai yra fragmentiška, darbo intensyvumas mažesnis ir metinis darbo užmokestis mažesnis; PABRĖŽDAMA tinkamo darbo užmokesčio svarbą, atsižvelgiant į tai, kad darbuotojų, kuriems gresia skurdas, dalis yra vis dar didelė;

⁴ Skurdo rizikos riba – 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų (po socialinių išmokų pervedimo) medianos.

5. SU SUSIRŪPINIMU PRIMINDAMA, kad 2022 m. PISA⁵ ir 2023 m. ICILS⁶ rezultatai rodo, kad visoje Sąjungoje labai suprastėjo moksleivių pagrindiniai įgūdžiai (kartu gerokai padidėjo nepakankamų pasiekimų rodiklis ir labai sumažėjo geriausių rezultatų pasiekusių moksleivių dalis), kad išlieka didelis atotrūkis, susijęs su socialine ir ekonomine padėtimi (tik 16,3 % palankių sąlygų neturinčių moksleivių yra įgiję gerus pagrindinius įgūdžius, palyginti su 59,0 % palankesnėje padėtyje esančių jų bendraamžių atveju), taip pat kad skaitmeninio raštingumo lygis yra žemas (43 % moksleivių trūksta pagrindinių skaitmeninių įgūdžių);
- PABRĖŽDAMA, kad nepakankami pagrindiniai ir skaitmeniniai įgūdžiai yra itin didelė kliūtis socialiniam judumui ir našumo augimui makroekonominiu lygmeniu;
- PAŽYMĖDAMA, kad žmogiškojo kapitalo kokybės gerinimas Sąjungoje taip pat yra labai svarbus siekiant sušvelninti demografinius iššūkius;

⁵ EBPO (2023 m.), [*PISA 2022 Results \(Volume I\): The State of Learning and Equity in Education*](#) (2022 m. PISA rezultatai (I tomas): Mokymosi padėtis ir vienodos galimybės mokytis), *OECD Publishing*, Paryžius.

⁶ Fraillon, J. (2025 m.), [*ICILS 2023 International Report: An International Perspective on Digital Literacy*](#) (2023 m. ICILS tarptautinė ataskaita: tarptautinė skaitmeninio raštingumo perspektyva). Tarptautinė švietimo pasiekimų vertinimo asociacija (IEA).

6. PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad per pastarąjį dešimtmetį pastebima ilgalaikė ankstyvo pasitraukimo iš švietimo ir mokymo sistemos mažėjimo tendencija⁷, o tretinį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičius gerokai padidėjo⁸; tačiau PABRĖŽDAMA, kad, remiantis 2023 m. EBPO duomenimis, maždaug vieno iš penkių suaugusiųjų tiek raštingumo, tiek gebėjimo skaičiuoti rezultatai Sąjungoje yra prasti⁹; šiame kontekste PRIMINDAMA, kad darbo rinkos poreikiai strateginiuose sektoriuose ir toliau auga sparčiau, nei didėja tinkamos kvalifikacijos darbuotojų skaičius, todėl nuolat trūksta gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) bei susijusių dalykų specialistų; šiame kontekste ATKREIPDAMA DĖMESĮ į Komisijos rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje (įtrauktą į 2026 m. rudens dokumentų rinkinį) – naują Europos semestro priemonę, skirtą valstybių narių užimtumo politikos gairėms papildyti, visų pirma atsižvelgiant į tokios užimtumo politikos žmogiškojo kapitalo aspektą;

⁷ Nuo 11,0 % iki 9,4 % 2015–2024 m. Anksti iš švietimo ir mokymo sistemos pasitraukusių vyrų dalis sumažėjo nuo 12,5 % iki 11,0 %, o moterų – nuo 9,4 % iki 7,7 %.

⁸ Nuo 36,5 % iki 43,1 % 2015–2023 m. Tretinį išsilavinimą įgijusių vyrų dalis padidėjo nuo 31,2 % iki 37,5 %, o moterų – nuo 41,8 % iki 48,8 %.

⁹ EBPO (2024 m.), [*Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023*](#) („Ar suaugusieji turi įgūdžių, kurių reikia norint klestėti kintančiame pasaulyje? 2023 m. Suaugusiųjų gebėjimų tyrimas“), EBPO įgūdžių studijos, *OECD Publishing*, Paryžius.

7. SU SUSIRŪPINIMU PRIMINDAMA, kad galimybės naudotis tinkama socialine apsauga tebėra nevienodos visų užimtumo statusų ir sutarčių rūšių atžvilgiu – nestandartinėmis užimtumo sąlygomis dirbantys darbuotojai ir kai kurie savarankiškai dirbantys asmenys susiduria su didelėmis aprėpties spragomis, todėl jiems kyla didesnė socialinė rizika, o jų darbo vietų kokybė yra žemesnė; PABRĖŽDAMA, kad 2024 m. socialinių pervedimų poveikis skurdo mažinimui mažėjo trečius metus iš eilės ir kad laikantis Tarybos rekomendacijos dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis, reikės dėti daugiau pastangų, be kita ko, siekiant pašalinti minimalių pajamų sistemų spragas¹⁰, nes šių sistemų dažnai vis dar nepakanka, kad žmonės išbristų iš skurdo; DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, visų pirma, kad siekiant nutraukti iš kartos į kartą besitęsiantį nepalankių sąlygų ciklą ir sudaryti sąlygas visiems vaikams realizuoti visą savo potencialą visuomenėje, laikantis Europos vaiko garantijų sistemos, itin svarbi yra kova su vaikų skurdu ir socialine atskirtimi; PABRĖŽDAMA, kad demografinės tendencijos ir toliau daro spaudimą mūsų ekonomikai, darbo rinkoms, mūsų socialinės apsaugos sistemų, įskaitant pensijas, adekvatumui ir tvarumui, taip pat sveikatos ir ilgalaikės priežiūros sistemoms; AKCENTUODAMA, kad padidinus moterų dalyvavimo darbo rinkoje mastą padedama sumažinti jų skurdo senatvėje riziką, taip pat užtikrinti pensijų ir socialinės apsaugos sistemų tvarumą; PRIPAŽINDAMA, kad tinkamai parengta socialinės apsaugos ir įtraukties politika taip pat gali prisidėti prie sąsajos su darbo rinka ir našumo augimo;

¹⁰ [Pagrindinės Socialinės apsaugos komiteto išvados dėl Tarybos rekomendacijos dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis, įgyvendinimo visose ES valstybėse narėse](#), dok. 14905/25.

8. DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad būsto įperkamumas tebėra neatidėliotinas iššūkis Sąjungoje, nes per pastarąjį dešimtmetį būsto kainos ES vidutiniškai augo maždaug 10 % greičiau nei pajamos¹¹; šiame kontekste PABRĖŽDAMA, kad 2024 m. 8,2 % ES gyventojų gyveno namų ūkiuose, kuriuose būstui išleidžiama daugiau kaip 40 % jų disponuojamųjų pajamų (asmenų, kuriems gresia skurdas, atveju šis rodiklis siekė 31,1 %, palyginti su likusių gyventojų rodikliu – 3,8 %); AKCENTUODAMA, kad tiek socialinis būstas, tiek galimybės įsigyti nuosavą būstą rėmimas gali atlikti labai svarbų vaidmenį didinant galimybes gauti tinkamą ir įperkamą būstą, tačiau galimybes suteikti tokį būstą tebėra ribotos, be kita ko, dėl didėjančių statybos, žemės ir finansavimo išlaidų; PRIMINDAMA, kad, nors esama bendrų iššūkių ir galimybių, taip pat ES teisės aktų, susijusių su tam tikrais būsto aspektais, būsto politika ir toliau priklauso valstybių narių kompetencijai; PABRĖŽDAMA, kad keliose valstybėse narėse stebima benamystės – vienos iš sunkiausių socialinės atskirties formų – didėjimo tendencija ir kad šią problemą reikia spręsti pasitelkiant būsto poreikiais grindžiamus sprendimus (įskaitant principą „svarbiausia – būstas“), kartu taikant integruotus kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metodus¹²; PAŽYMĖDAMA, kad vis dar didelės energijos kainos prisideda prie energijos nepritekliaus ir sudaro didelę pragyvenimo išlaidų dalį, o tai daro poveikį namų ūkių gyvenimo lygiui, taip pat konkurencingumui;

¹¹ Cousin G., Frayne C., Dias Martins V. ir B. Vasicek (2025 m.), [*Housing in the European Union: Market Developments, Underlying Drivers, and Policies*](#) („Būstas Europos Sąjungoje: rinkos pokyčiai, pagrindiniai veiksniai ir politika“), *European Economy*, diskusijoms skirtas dokumentas 228, 2025 m. spalio mėn.

¹² Nėra benamystės bendros ES mastu suderintos apibrėžties ir įvertinimo, nes duomenų prieinamumas ir kokybė valstybėse narėse labai skiriasi dėl apibrėžčių ir duomenų rinkimo metodų skirtumų;

9. pirmiau minėto socioekonominio konteksto aplinkybėmis PABRĖŽDAMA, kad būtina skatinti aukštynkryptę ekonominę ir socialinę konvergenciją, darant pažangą siekiant 2030 m. ES pagrindinių ir nacionalinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, kartu atsižvelgiant į tai, kad:
- Sąjunga artėja prie tikslo – 78 % užimtumo lygio 2030 m. (2024 m. buvo 75,8 %), o septynios valstybės narės jau yra pasiekusios savo nacionalinius tikslus;
 - vis dar reikia dėti daug pastangų siekiant įgūdžių tikslo, kad laikotarpiu iki 2030 m. ES bent 60 % visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymuose (2022 m. dalyvavo 39,5 %), ypač atsižvelgiant į tai, kad dauguma valstybių narių ir toliau atsilieka siekdamos savo nacionalinių tikslų;
 - reikia dėti daugiau pastangų pasiekti ES skurdo mažinimo tikslą – iki 2030 m. žmonių, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių sumažinti bent 15 mln. (įskaitant bent 5 mln. vaikų). Dabartinis skurdo mažinimo tempas (maždaug 2,9 mln. 2019–2024 m. laikotarpiu) nėra pakankamas, kad būtų pasiektas ES tikslas, o valstybės narės nacionalinių tikslų siekia labai skirtingai – 2024 m. vienuolikoje valstybių narių asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius buvo didesnis nei 2019 m., – be to, išlieka ilgalaikių iššūkių, susijusių su visais skurdo ir socialinės atskirties komponentais;

10. PRIPAŽINDAMA pirmojo etapo analizės, kurią Komisija atliko vadovaudamasi socialinės konvergencijos sistemos principais ir laikydamasi Reglamento (ES) 2024/1263 3 straipsnio 3 dalies b punkto tikslų, išvadas, kuriose visų pirma atkreipiamas dėmesys į:

- i) nuolatinės aukštynkryptės konvergencijos tendencijas darbo rinkos veiksmingumo srityje;
- ii) nuolatinę riziką aukštynkryptei socialinei konvergencijai įgūdžių ugdymo srityje ir
- iii) tai, kad nėra jokių aukštynkryptės socialinės konvergencijos požymių, kiek tai susiję su skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygiu, pajamų nelygybe ir realiosiomis bendrosiomis disponuojamosiomis pajamomis vienam gyventojui;

ATKREIPDAMA DĖMESĮ į tai, kad 2026 m. Komisija paskelbs išsamią antrojo etapo analizę dėl devynių valstybių narių, kuriose nustatyta galima rizika aukštynkryptei socialinei konvergencijai;

11. DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad svarbu stiprinti įrodymais grindžiamą politikos formavimą, kad būtų galima geriau įvertinti reformų ir investicijų darbo rinkos, įgūdžių ir socialinės politikos srityse poveikį ekonomikos augimui ir našumui, kartu siekiant socialinių tikslų, pavyzdžiui, dalyvavimo darbo rinkoje ir skurdo mažinimo tikslų,

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA, tinkamai atsižvelgdama į atitinkamą kompetenciją ir subsidiarumo bei proporcingumo principus:

12. RAGINA valstybes nares, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, intensyviau dėti pastangas stiprinti įgūdžių ir darbo rinkos politiką, kuria skatinama užtikrinti darbo vietų kokybę, remiamas mokymasis visą gyvenimą, įskaitant suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą siekiant spręsti trūkumo problemas, didinti dalyvavimą darbo rinkoje, visų pirma kiek tai susiję su nepakankamai atstovaujamomis grupėmis, ir (tai būtų papildomas sprendimas) pritraukti tarptautinių specialistų pasitelkiant valdomą teisėtą migraciją; šiame kontekste RAGINA valstybes nares tobulinti su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo ir įgūdžių prognozavimo priemones ir geriau jas integruoti į politikos formavimą ir įgyvendinimą, pasinaudojant ir tokiomis ES iniciatyvomis kaip Europos duomenų apie įgūdžius centras, sudaryti palankesnes sąlygas kokybiškam darbo vietos keitimui ir geriau integruoti užimtumo ir socialines paslaugas;
13. RAGINA valstybes nares paspartinti socialinės apsaugos ir įtraukties sistemų modernizavimą, užtikrinant, kad jos būtų pritaikytos prie naujų darbo formų ir atsirandančių poreikių, siekiant visiems darbuotojams, įskaitant dirbančius nestandartinį darbą, ir savarankiškai dirbantiems asmenims užtikrinti tinkamą, tvarią ir veiksmingą socialinę apsaugą, ir sumažinti skurdo ir socialinės atskirties riziką, visų pirma tarp vaikų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, visų pirma pasitelkiant aktyvią įtrauktį; RAGINA valstybes nares prireikus ir atsižvelgiant į nacionalinius ypatumus didinti įperkamo būsto ir paramos aprūpinant būstu teikimą, spręsti didėjančių išlaidų būstui keliamo spaudimo problemą ir intensyviau vykdyti veiksmus siekiant užkirsti kelią benamystei ir ją panaikinti, skatinant sudaryti galimybes gauti nuolatinį būstą ir šiuo tikslu teikiant įgalinančias paslaugas, grindžiamas tokiomis koncepcijomis kaip „svarbiausia – būstas“ ir „pagrįsta būsto poreikiais“; RAGINA valstybes nares puoselėti pažeidžiamų namų ūkių galimybes naudotis įgalinančiomis ir esminėmis paslaugomis, įskaitant energiją;

14. PRAŠO valstybių narių reguliariai atlikti reformų ir investicijų užimtumo, įgūdžių ir socialinės politikos srityse *ex ante* ir *ex post* poveikio vertinimus, be kita ko, kad būtų galima nustatyti jų paskirstomąjį poveikį, pavyzdžiui, pagal pajamų grupes, lytį, amžių ir regionus; PRAŠO valstybių narių šiuo tikslu išnagrinėti Komisijos siūlomas tarpusavio mokymosi galimybes siekiant sustiprinti administracinius gebėjimus, be kita ko, 2025 m. įsteigto Socialinių investicijų žinių centro kontekste;
15. RAGINA valstybes nares įgyvendinant savo vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir rengiant 2026 m. metinę pažangos ataskaitą atsižvelgti į 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos išvadą, laikantis pareigos Europos semestro kontekste pranešti apie pažangą, padarytą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus;
16. RAGINA Komisiją metiniame pasiūlyme dėl bendros užimtumo ataskaitos sistemingai įtraukti daugiau pagal lytį suskirstytų statistinių duomenų, kad būtų galima atskleisti ir palaipsniui šalinti likusį atotrūkį tarp lyčių;
17. RAGINA Komisiją ir valstybes nares toliau gerinti darbo rinkos, įgūdžių ir socialinės statistikos prieinamumą, savalaikiškumą, kokybę ir suskirstymą, kad būtų remiama stebėseną pagal Europos semestrą ir Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas;

18. PRAŠO Komisijos toliau svarstyti galimus socialinės konvergencijos sistemos pirmojo etapo analizės patikslinimus, kaip nurodyta 2024 m. Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto atliktame vertinime; RAGINA Komisiją gerokai prieš pateikiant 2026 m. pavasario dokumentų rinkinį paskelbti antrojo etapo analizę, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos vienodam aukštynkryptei socialinei konvergencijai kylančių iššūkių supratimui; PRAŠO Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto išnagrinėti susijusias išvadas ir 2026 m. birželio mėn. informuoti Tarybą apie socialinės konvergencijos padėtį Sąjungoje;
19. RAGINA Komisiją užtikrinti, kad Europos semestro pavasario dokumentų rinkinys būtų paskelbtas laiku, siekiant remti visapusišką Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto dalyvavimą rengiantis tam, kad Taryba galėtų priimti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, priimamas remiantis SESV 121 straipsnio 2 dalimi ir 148 straipsnio 4 dalimi.
